

Riskien maantiede

Ge 1 – Maailma muutoksessa

Muhoksen lukio, syksy 2016

Riskit ja mahdollisuudet muuttuvassa maailmassa

- Mikä on riski? Entä mitä ovat uhka ja vaara?
- Mitä uhkia arkipäiväämme liittyy? Miten voimme suojautua niihin ja ennaltaehkäistä niitä?

Uhka – Riski – Vaara

- **Uhka** on jokin mahdollisesti toteutuva haitallinen ilmiö / tapahtuma
- **Vaara** on varmasti toteutuva haitallinen ilmiö
- **Riski** on haitallisen tapahtuman todennäköisyyden ja seurauksen tulo

Riskien luokittelu

- Riskejä voidaan luokitella:
 - Luonnonilmiöistä aiheutuviin
 - Luonnon ja ihmisen vuorovaikutuksesta aiheutuviin
 - Ihmisen aiheuttamiin
- Tai:
 - Ympäristöriskeihin (ekologiset, esteettiset, terveydelliset)
 - Liiketaloudellisiin riskeihin (tekniset, sosiaaliset, taloudelliset, poliittiset)
 - Vahinkoriskeihin (henkilöriskit, omaisuusriskit)
- Voidaan myös tarkastella voimakkuutta, varoitusaikaa, kestoaikaa, vaikutusaluetta, esiintymisaluetta, yleisyyttä

Suhtautuminen riskeihin

- On yksilöllistä, kulttuurisidonnaista
- Riskin todellinen suuruus on vaikea käsittää
- Vieraita asioita pelätään enemmän kuin tuttuja
- Riskit, joihin voidaan itse vaikuttaa, koetaan pienemmiksi
- Riskin kokemiseen vaikuttaa, keneen se kohdistuu
- Akuutit eli lyhyellä varoitusajalla ja lyhytkestoisesti tapahtuvat koetaan vaarallisiksi, krooniset koetaan lievemmiksi
- Vapaaehtoisein riskeihin suhtaudutaan välinpitämättömäksi
- Tunnistatko nämä arkipäivästäsi?

Suhtautumistapoja riskeihin

- Individualistinen (yksilön vapaus ja vastuu)
- Järjestelmäkriittinen (vastuu muulla kuin yksilöllä)
- Legalistinen (syyllinen löydettävä)
- Idealistinen (mitään ei saa sattua; riskiä ei hyväksytä)
- Fatalistinen (kohtalon usko)
- Teknologisrationalistinen (riskin tieteellinen arviointi)
- Taloudellismoralistinen (työaikana vastuu yhteiskunnalla)
- Miten sinä suhtaudut riskeihin? Miksi?

Riskien hallinta

- Riskiä voidaan hallita
 - Välttämällä
 - Siirtämällä
 - Pienentämällä sitä
- Mieti jokin esimerkki kustakin keinosta.

Harjoittelua

- Tutustu kappaleen 4 osioon *Riskien todennäköisyyksiä*
- Tee kappaleen 4 tehtävät P1 ja S3

